

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/55/2017
Identifikačné číslo spisu: 3613207744
Dátum vydania rozhodnutia: 04.04.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3613207744.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Západoslovenská distribučná, a.s., so sídlom v Bratislave, Čulenova 6, zastúpenej splnomocnenkyňou GRABAN, TORMA & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kováčska 53, v mene ktorej ako konatelia konajú advokáti JUDr. Adrián Graban a JUDr. Imrich Torma, LL.M., proti žalovanému B. Š., trvale bytom v M.R. U. XX, o 766,39 € s príslušenstvom, vedenom Okresným súdom Partizánske pod sp. zn. 5C/75/2014, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. marca 2016 sp. zn. 4Co/238/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Partizánske (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 25. septembra 2014 č. k. 5C/75/2014-73 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa na žalovanom domáhala zaplattenia 766,39 € s úrokom z omeškania v sadzbách, za obdobia a z čiastkových súm podľa žalobného návrhu (okrem trov konania); žalovanému okrem toho nepriznal náhradu trov konania. Takéto svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil nedostatkom totožnosti podpisu žalovaného na liste datovanom 26. mája 2009 a predloženom žalobkyňou, ako aj nepreukázaním uznania záväzku žalovaným čo do dôvodu aj výšky a záverom o premlčaní žalobou uplatneného práva (na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom elektriny), ak ku škode (k zisteniu žalobkyne o nej) prišlo 16. januára 2009, k uplynutiu dvojročnej (subjektívnej) premlčacej doby 16. januára 2011, trojročnej (objektívnej) premlčacej doby rovnaký deň v roku 2012 a napokon k podaniu žaloby až 17. septembra 2013.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom zo 17. marca 2016 sp. zn. 4Co/238/2015 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil a žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Plne sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“) a to s výslovným zdôraznením takéhoto stotožnenia sa najmä pri závere o nepreukázaní uznania dlhu žalovaným, nakoľko z listu predloženého žalobkyňou i podľa neho vyplývala nanajvyš vôľa dohodnúť sa o tzv. splátkovom kalendári

a žalobkyňou zaslanú dohodu o uznaní a vyporiadaní záväzku žalovaný nepodpísal. Odvoláciu námietku odňatím možnosti konať pred súdom nepovažoval za dôvodnú vo vzťahu k tvrdeniu o nedostatočnom odôvodnení rozsudku (pretože súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s dôvodmi vedúcimi ho k zamietnutiu žaloby, keď najmä náležite vyargumentoval svoj názor o premlčaní), vo vzťahu k ďalšiemu tvrdeniu o rozhodnutí bez náležitého dokazovania (tu preto, že o vykonaní dôkazov rozhoduje súd a navrhnutie dôkazu nezakladá právo na jeho vykonanie, pokiaľ navrhnutý dôkaz súd nepovažuje za potrebný) a napokon ani vo vzťahu k tvrdeniu o upretí žalobkyni práva vyjadriť sa k tvrdeniam žalovaného (v tomto prípade preto, že tvrdenia odzneli na pojednávaní predchádzajúcim vyhlásením rozsudku, ktorého sa zástupca riadne predvolanej žalobkyne nezúčastnil a žalobkyňa v súvislosti s ospravedlnením neprítomnosti odročenie pojednávania nežiadala).

3. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa s návrhom na zrušenie rozsudkov oboch nižších súdov a vrátenie veci na ďalšie konanie súdu prvej inštancie. Svoj mimoriadny opravný prostriedok odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku [zákona č. 160/2015 Z. z., účinného od 1. júla 2016, dnes už i v znení zákona č. 87/2017 Z. z. (ďalej len „C. s. p.“)]. Porušenie svojho práva na spravodlivý proces naďalej videla v porušení zásady kontradiktórnosti konania, spočívajúcom v akceptovaní námietok žalovaného, ku ktorým sa nemala adekvátnu možnosť vyjadriť a o ktorých sa dozvedela až z rozsudku súdu prvej inštancie (pričom odvolací súd na tento jej argument podopretý i jedným z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky reagoval len tým, že sa pojednávania z vlastnej vôle nezúčastnila). Ani odvolací súd podľa nej svoj rozsudok neodôvodnil dostatočne (len všeobecným výkladom k odňatíu možnosti konať pred súdom bez reflexie na konkrétny prípad) a došlo tiež k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov (tým, že otázku pravosti podpisu žalovaného na listine vyhotovenej v jeho mene neskúmala osoba odborne znalá a aj tvrdenie o podpise žalovaného jeho manželkou malo byť verifikované jej výsluchom).

4. Žalovaný dovolací návrh nepodal.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“, tu por. i § 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas (§ 427 ods. 1 C. s. p.) strana, v ktorej neprospech boli napádané rozhodnutia vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 a § 89 ods. 1 a 3 C. s. p. v spojení s čl. I § 16 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších zmien a doplnení), skúmal predovšetkým bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že dovolanie v tomto prípade nie je súčasne na vecné prejednanie a treba ho odmietnuť.

6. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie naďalej (tak ako v režime O. s. p.) nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť (stranami ani sebou samým) vnímaný ako tretia inštancia, určená na preskúmavanie akéhokoľvek rozhodnutia odvolacieho súdu (tu porovnaj napr. rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012). Otázka posúdenia, či sú alebo naopak nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (tu por. napr. rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 209/2015, 3 Cdo 308/2016 a 5 Cdo 255/2014).

7. V zmysle § 419 C. s. p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie dovolaním napadnúť (úspešne). Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C. s. p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou

dovolatela vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 a § 432 ods. 1 rovnakého zákona). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaiteľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Pritom aj naďalej (opäť obdobne ako za účinnosti O. s. p.) platí, že pre záver o prípustnosti dovolania z dôvodu tzv. zmätočnosti (dnes podľa § 420 C. s. p., skôr podľa § 237 ods. 1 O. s. p.) nie je významný subjektívny názor dovolatela tvrdiaceho, že došlo k vade uvedenej v príslušnom zákonom ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (v tejto súv. por. napr. rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach jeho sp. zn. 1 Cdo 127/2012, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 29/ 2016, 4 Cdo 133/2015, 5 Cdo 467/2014, 6 Cdo 5/2014, 7 Cdo 7/2016 a 8 Cdo 450/2015).

10. Podľa § 420 C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. V danom prípade žalobkyňa uplatnila dovolací dôvod vymedzený v ustanovení § 420 písm. f/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa názoru žalobkyne mal odvolací súd porušiť jej práva jednak tým, že považoval za správny postup súdu prvej inštancie, ktorý svoje rozhodnutie v neprospech neskoršej dovolaiteľky založil na obsahu vyjadrenia žalovaného na pojednávaní bezprostredne predchádzajúcom vyhlásení rozsudku bez toho, aby žalobkyni poskytol možnosť na takéto vyjadrenie reagovať a že námietku odňatím tým žalobkyni možnosti konať pred súdom obrazne „odbil“ len okolnosťou nezúčastnenia sa žalobkyňou pojednávania z vlastnej vôle; okrem toho nedostatočným odôvodnením svojho potvrdzujúceho rozsudku a (do tretice) nesprávnym vyhodnotením dôkazov (resp. akceptovaním žalobkyňou namietaného stavu neúplnosti dokazovania). Podľa dovolacieho súdu ale žiaden zo žalobkyňou uvádzaných postupov odvolacieho súdu, resp. jemu vytýkaných opomenutí sa na procesných právach žalobkyne v miere porušujúcej právo tejto strany sporu na spravodlivý proces nepodpísal, z ktorého dôvodu uvádzaný dôvod prípustnosti dovolania neobstojí (a je preto uplatnený neopodstatnene).

12. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra pojednania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011 a 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno bez ďalšieho vykladať extenzívne, teda jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú

rozhodovacia činnosť súdu. Je síce pravdou, že najvyšší súd v minulosti na odňatie možnosti konať pred súdom konečným výsledkom rozhodovacej činnosti súdu (rozhodnutím a najmä jeho odôvodnením) nenazeral jednotne a k istému zjednoteniu došlo až na sklonku roku 2015 (o ktorom ešte reč bude), konštatovanie porušenia procesných práv v zákonom predpokladanej intenzite musí byť vždy vecou individuálneho posúdenia v konkrétnej veci a prijatia záveru o priamej (nepretrhnutej) príčinnej súvislosti medzi vytýkaným postupom súdu znemožňujúcim strane sporu uskutočnenie jej procesného práva a porušením tým práva strany na spravodlivý proces.

14. V prípade namietania žalobkyňou upretia jej práva na spravodlivý proces faktickým znemožnením jej reagovať na obsah vyjadrenia žalovaného, poskytujúceho rozhodujúce podklady pre zamietnutie žaloby nemohlo ísť o nesprávny procesný postup odvolacieho súdu už len preto, že k vytýkanému porušeniu malo dôjsť ešte na súde prvej inštancie. Platí pritom, že len úspešné uplatnenie prinajmenšom jedného z dôvodov tzv. zmätočnosti konania na odvolacom súde predstavuje pre dovolateľa pomyselnú vstupnú bránu k tomu, aby dovolací súd mal priestor zaoberať sa i tým, či rovnakým (prípadne iným) dôvodom zmätočnosti netrpí aj konanie pred súdom prvej inštancie. Pominúc to, že v tomto smere odvolaciu súdu žiadne pochybenie či opomenutie vytknúť nešlo, v prejednávanej veci stav „prekvapivosti“ argumentácie žalovaného pre žalobkyňu nevytvoril súd prvej inštancie, ale vyplynul z neprítomnosti zástupcu žalobkyne na pojednávaní (nech aj ospravedlnenej) v spojitosti s neexistenciou žiadneho dôležitého dôvodu pre odročenie pojednávania, ktoré takto bolo zakončené rozsudkom zamietajúcim žalobu. Žalobkyňa ale ostala zachovaná možnosť nesprávneho postupu a v neposlednom rade i závery súdu prvej inštancie namietat' odvolaním (ktorú možnosť aj využila) a bolo na odvolacom súde, aby sa s jej námietkami vysporiadal a úmerne ich relevancii zvolil svoj ďalší postup (vrátane možnosti prejednať vec na pojednávaní s odstránením nedostatkov konania v prvej inštancii, pokiaľ by na ich existenciu usúdil). Dovolací súd však v tejto súvislosti nemôže prijať ani tú časť argumentácie z dovolania, podľa ktorej odvolací súd nemal na námietku údajným porušením zásady kontradiktórnosti konania reagovať náležite, nakoľko zhodne s odvolacím súdom má za to, že to bola práve ospravedlnená neprítomnosť zástupcu žalobkyne bez akejkoľvek žiadosti o odročenie pojednávania (tobôž nie podloženej dôležitým dôvodom) v spojitosti s nutným uzročením skončenia takéhoto pojednávania konečným rozhodnutím, čo nutnú príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom súdu (aj keby tento mal byť nesprávnym) a zásahom do práva na spravodlivý proces prerušilo.

15. Ďalšou podobou porušenia práva žalobkyne na spravodlivý proces malo byť podľa obsahu dovolania nedostatočné (nepreskúmateľné) odôvodnenie potvrdzujúceho rozsudku odvolacieho súdu.

16. Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“.

17. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska a nutnosti jeho uplatnenia i na režim novej procesnej úpravy má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci neposkytuje žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety stanoviska. Dovoláním napádaný rozsudok odvolacieho súdu (ako primárny predmet dovolacieho prieskumu) totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská oboch účastníkov konania (dnes strán sporu) k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah dovolania i pre rozhodnutie rozhodné právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať pritom na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie (v minulosti postupom podľa § 219 ods. 2 O. s. p., dnes podľa § 387 ods. 2 C. s. p.), stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku

súdu prvej inštalácie. Z pohľadu spochybniteľnosti jeho úvah je potom významné len to, či sa rozhodne (odvolací súd) doplniť úvahy súdu prvej inštalácie a ak áno, či takýmto jeho doplňujúcim úvahám nepôjde vytknúť medzerovitost' v uvažovaní či arbitrárnosť (neodôvodnenosť); v prejednávanej veci však o prípad takýchto nedostatkov pri vyporiadaní sa odvolacieho súdu aj s námietkami z odvolania nešlo.

18. Napokon k vytýkaniu nedostatkov v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, nesprávností v hodnotení výsledkov dokazovania, či neúplnosti a nedostatočnosti zistenia skutkového stavu veci dovolací súd pripomína, že už podľa skoršej právnej úpravy nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/ 2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012). Nová právna úprava na podstate uvedeného nič nezmenila.

19. Zo všetkých týchto dôvodov preto najvyšší súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ C. s. p. prípustné a preto ho podľa § 447 písm. c/ rovnakého zákona odmietol.

20. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa a právo na náhradu trov tohto konania preto vzniklo jej procesnému súperovi, teda žalovanému (§ 453 ods. 1 a § 256 ods. 1 per analogiam C. s. p.). Pretože však žalovanému v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd mu žiadnu náhradu nepriznal (v ktorej procesnej situácii tak odpadol i dôvod dvojfázového rozhodovania o trovách konania, predpokladaný novou úpravou procesného práva, v tejto súv. por. i § 262 C. s. p.).

21. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.